

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: B2-50C/60/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1218207797
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Češko
ECLI: ECLI:SK:MSBA4:2025:1218207797.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava IV sudcom JUDr. Danielom Češkom v spore žalobkyne: O. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, 949 01 Nitra, zast.: JUDr. Adriana Pukaj Kerestešová, advokát so sídlom Coborihho 2, 949 01 Nitra, IČO: 44 140 045, proti žalovaným: 1/ Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Bajkalská 19B, Bratislava, IČO: 36 062 235, zast.: FELIX NEUPAUER & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 56 711 832, konajúca advokátom a konateľom JUDr. Felixom Neupauerom na základe udelenej plnej moci, 2/ Martin R., nar. XX.XX.XXXX, bytom 925 51 A. XX, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

rozhodol:

- Žalovaní 1/ a 2/ sú p o v i n í zaplatiť žalobkyni sumu 20.000,- eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.
- Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a.
- Žalovaným 1/, 2/ proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

- Podanou žalobou sa žalobkyňa proti žalovaným domáhala náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 300.000,- €, a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.
- Dôvodila tým, že pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX, ku ktorej došlo na rýchlostnej ceste R1 km 19,340 zo smeru Trnava - Nitra tak, že žalovaný 2/ prednou časťou svojho vozidla X. U narazil do zadnej časti vozidla U. Q. Q. idúceho v ľavom jazdnom pruhu, ktorého vodičom bol W. V. V. a spolujazdkyňou žalobkyňa, utrpel W. V. V., druh žalobkyne, smrteľné zranenie.
- Pasívna vecná legitímácia žalovaného 2/ je daná tým, že žalovaný 2/ ako vodič prevádzkoval osobné motorové vozidlo X. U s EČ: V s ktorým dňa XX.XX.XXXX v čase o 22:51 hod. spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zahynul W. V. V.. Pasívnu legitimáciu žalovaného 1/ odvodzovala od toho, že , že v čase dopravnej nehody nemal žalovaný 2/ ako vlastníka a prevádzkovateľa vozidla X. U s ktorým spôsobil predmetnú dopravnú nehodu, uzatvorenú v rozpore s § 3 odsek 1 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o PZP“) na dané vozidlo zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla so žiadnym poisťovateľom, je v zmysle § 24 odsek 2 písm. b) Zákona o PZP založená pasívna vecná legitímácia žalovaného 1/, keď v zmysle ustanovenia § 4 odsek 2 písm. a) Zákona o PZP je za škodu na zdraví potrebné považovať aj nemajetkovú ujmu a súčasne podľa § 24 odsek 3 daného zákona má poškodený právo uplatniť nárok na náhradu škody podľa odseku 2 proti žalovanému 1/ za rovnakých podmienok, za akých by mohol uplatniť nárok na náhradu škody proti poisťovateľovi podľa tohto zákona.

4. Zásah do práva na súkromný a rodinný život žalobkyňa odôvodňovala tým, že neoprávnenému zásahu do jej práv došlo pri dopravnej nehode zavinenej žalovaným 2/ práve porušením viacerých zákonných povinností stanovených v Zákone o cestnej premávke, následkom ktorej zahynul druh žalobkyne, W. V. V.. Žalovaný 2/ sa pritom doposiaľ žalobkyni za prežitú traumou neospravedlnil, ani neprejavil ľútosť nad svojim protiprávnym konaním. Žalobkyňa žila s W. V. V. ako druh a družka v spoločnej domácnosti v meste O.-N. v Rakúsku od 08.06.2011, pričom na deň 23.10.2015, t.j. 5 dní po dopravnej nehode, pri ktorej W. V. V. zomrel, mali naplánovanú svadbu, čo bol aj dôvod ich cesty z Rakúska na Slovensko dňa XX.XX.XXXX. Medzi žalobkyňou a W. V. V. existovali veľmi blízke a silné citové vzťahy, prežili spolu kus života, radosti, starosti, všetko, čo k životu patrí, boli si navzájom oporou, tešili sa zo spoločne strávených chvíľ, plánovali si svadbu, ktoré ich vzájomné harmonické a silné vzťahy boli násilne a nezvratne ukončené pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX v dôsledku protiprávneho konania žalovaného 2/. Žalobkyňa v dôsledku protiprávneho konania žalovaného 2/ stratila príležitosť prežiť s W. V. V. ďalšie spoločné chvíle v rámci svojho súkromného a rodinného života, stratila svoju životnú lásku, životného partnera.

5. Z nečakanej a tragickej smrti svojho životného partnera, ktorej bola priamym svedkom, prežívala žalobkyňa nielen intenzívne pocity smútku, zúfalstva, depresie a šoku, ale zároveň stratila možnosť viesť s ním súkromný život odo dňa jeho smrti - smrťou životného partnera sa žalobkyni doslova obrátil jej doterajší život na ruby. So smrťou svojho druhu sa žalobkyňa doposiaľ nevyrovнала - s jeho smrťou sa nevie zmieriť, o čom svedčí zhoršenie jej zdravotného stavu, keď jej psychický stav - posttraumatická stresová porucha si v rámci liečby vyžadoval psychoterapiu, pričom psychologickú pomoc vyhľadáva žalobkyňa aj v súčasnosti. Dopravná nehoda, pri ktorej zahynul jej životný partner, bola pre žalobkyňu veľmi traumatizujúcim zážitkom, ktorý spôsobil náhlu zmenu jej doterajšieho života - spomienky na dopravnú nehodu boli u žalobkyni také silné, že ju videla aj niekoľko mesiacov od dopravnej nehody odvíjať sa pred jej očami, opätovné prežívanie traumy spôsobovalo žalobkyni nočné mory, keď sa budila s krikom, pri zvuku sirény auta záchranej zdravotníckej služby sa žalobkyňa začala nekontrolovane triasť, po dlhšiu dobu sa vyhýbala šoférovaniu vozidla, trpela neschopnosťou prežívať pozitívne emócie, ktoré všetky skutočnosti vzniknuté v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou veľmi negatívne ovplyvnili ďalší súkromný a rodinný život žalobkyne.

6. Na strane žalobkyni je potrebné zohľadniť situáciu, v ktorej sa v čase smrti svojho druhu nachádzala, keď bola zasnúbená a plánovala s ním uzavretie manželstva, v tejto situácii k šoku z náhle strany milovanej osoby pribudla aj tieseň súvisiaca s jej ďalším pobytom v Rakúsku, jej finančné zabezpečenie, a dlhodobá neschopnosť emočne sa naviazať na iného muža pre prežívajúcu lásku k zomrelému partnerovi.

7. Žalovaný 1/ v písomnom vyjadrení k žalobe žalobkyne namietal svoju pasívnu vecnú legitimitáciu poukazujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) 6MCdo/1/2016, ako aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS“) sp. zn. III. ÚS 666/2016, ako aj ďalšiu judikatúru súdov, keď mal za to, že súdy zaujali jednoznačné stanoviská o odlišnosti dvoch právnych inštitútov, t.j. o odlišnosti zodpovednosti za škodu a zodpovednosti za zásah do ochrany osobnosti a preto vylúčili možnosť pod náhradu škody o.i. aj podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o PZP subsumovať aj nároky z titulu ochrany osobnosti. Žalovaný 1/ má tak za to, že v zmysle súčasne platnej a účinnej úpravy rozsahu krytia Zákomom o PZP, bez jeho akejkoľvek relevantnej novelizácie v rozhodnej časti od roku 2001, pri opakovanom konštatovaní NS SR o nemožnosti zahŕňať pod pojem škody na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o PZP aj nemajetkovú ujmu podľa § 11 a nasl. OZ, Žalovaný 1/ nie je v takýchto konaniach pasívne vecne legitimovaný. Ďalej namietal existenciu príčinnej súvislosti vo vzťahu k žalovanému 1/, a to a v kontexte celého Zákona o PZP, ktorý je ako celok koncipovaný na náhradu výlučne škodových nárokov. K tomu uvádzal, že vzhľadom na skutočnosť, že poisťnou udalosťou je dopravná nehoda, a zásah do osobnostných práv žalobcu mal nastať sprostredkované v dôsledku reakcie na následky tejto dopravnej nehody, neexistuje vo vzťahu k žalobcovi a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poisťnou udalosťou ako takou v zmysle § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o PZP, a vo vzťahu k žalovanému 1/. Mal za to, že priamo zo zákona o PZP je de facto aj de iure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poisťnou udalosťou, kde žalobkyňa je vo výsledku až sekundárnou obeťou dopravnej nehody. Na záver namietal premičanie dôvodiac tým, že pokiaľ sa akceptuje, že pojem nemajetková ujma je užšou kategóriou škody (na zdraví) - a to v dôsledku výlučne vývoja judikatúry, nie je žiadny legitímny dôvod na to, aby sa aj tento nárok ako škoda nepremičiaval, t.j. v 2 ročnej

subjektívnej premlčacej dobe, ako koniec koncov predpokladá aj sám zákon o PZP v § 15 ods. 2. Z týchto dôvodov žalovaný 1/ vzniesol voči uplatnenému nároku námietku premlčania, keďže ku vzniku „škody“ došlo dňa XX.XX.XXXX, a k podaniu žaloby až dňa 17.10.2018, t.j. po uplynutí subjektívnej 2 ročnej premlčacej doby. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca si voči žalovanému 2/ škodové nároky uplatňoval už v rámci prípravného konania, pričom obžaloba žalovaného 2/ bola na súd podaná dňa 18.04.2016, už v tom čase mal žalobca preukázateľné informácie o osobe, ktorá za škodu zodpovedá. Podotkol, že uplatnenie škodových nárokov v rámci prípravného konania je v nadväznosti na spočívanie premlčacej doby vo vzťahu k žalovanému 2/ bez právnej relevancie k žalovanému 1/, ktorý nie je účastníkom trestného konania, netvorí so žalovaným 2/ žiadne procesné spoločenstvo, a premlčacia doba plynie voči žalovanému 1/ samostatne a neprerušene.

8. Žalovaný 2/ sa vyjadril, že vyjadruje nad smrťou W. V. V. ľútosť a uvedomuje si nezvratnosť tohto stavu. Nesúhlasí s výškou nemajetkovej ujmy, ktorú žalobkyňa žiada, ktorá je podľa žalovaného 2/ neprimeraná vo vzťahu rozhodovacej praxi súdov Slovenskej republiky. Mal za to, že je potrebné, aby žalobkyňa preukázala v konaní dopad straty blízkej osoby na ňu, i zavinenie žalovaného 2/. Súd bude musieť podľa žalovaného 2/ vyhodnotiť aj prípadnú existenciu a mieru možného spoluzavinenia na vzniknutom následku aj zo strany W. V. V.. Poukázal na to, že trestné konanie sa stále vedie na Okresnom súde Galanta pod č. k. XT/XX/XXXX.

9. Žalobkyňa v písomnej replike k vyjadreniu žalovaných uviedla, že pasívna legitímácia žalovanej 2/ vo veci náhrady nemajetkovej ujmy je odôvodnená extenzívnym a eurokonformným výkladom ustan. § 4 odsek 2 písm. a/ Zákona o PZP, keď dané ustanovenie je potrebné vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 odsek 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí môžu tieto nároky podľa § 15 odsek 1 Zákona o PZP uplatniť priamo proti poisťovateľovi rovnako, ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. V tejto súvislosti poukázala na judikatúru súdov. Vo vzťahu k námietke premlčania uplatnenej žalovanou 1/ žalobkyňa zásadne nesúhlasí, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sa premlčuje v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe podľa § 106 Občianskeho zákonníka; túto argumentáciu považuje za nesprávnu a nemajúcu oporu v Občianskom zákonníku. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 194/2011. Žalobkyňa popiera, že by na vzniku neoprávneného zásahu do jej osobnostných práv mal akýkoľvek podiel jej zosnulý druh W. V. V., ktorý sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania majúceho za následok dopravnú nehodu dňa XX.XX.XXXX, pri ktorej tragicky zahynul. Vo vzťahu k namietanej výške požadovanej nemajetkovej ujmy žalobkyňa uvádza, že túto považuje za primeranú závažnosti vzniknutej ujmy a vzhľadom k okolnostiam, za ktorých došlo zo strany žalovaného 2/ k zásahu do jej osobnostných práv. Každopádne treba uviesť, že rozhodnutie o priznaní výšky nemajetkovej ujmy v prípade straty blízkej osoby je mimoriadne náročné, pretože vo vnútri každej rodiny dochádza k vzniku neopakovateľných individuálnych vzťahov a smrť spôsobuje následné pretrhnutie väzieb vo vnútri rodiny v dôsledku straty jej člena. Takýto zásah je u každej fyzickej osoby individuálny a je preto potrebné citlivo a individuálne posudzovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu.

10. Súd uznesením zo dňa 23.09.2020, č. k. 50C/60/2018-90, konanie prerušil do právoplatného skončenia trestného konania vedeného Okresným súdom Galanta pod sp. zn. XT/XX/XXXX. Uznesením č. k. B2-50C/60/2018-146 zo dňa 13.marca 2025 súd rozhodol o pokračovaní v prerušenom konaní.

11. Potom, čo súd rozhodol o pokračovaní v konaní, na prejednanie sporu nariadil pojednávanie na deň 14.07.2025. Z vykonaného dokazovania zistil súd nasledovný skutkový stav:

12. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Galanta podľa § 234 ods. 1 Tr. Poriadku podala na obvinených: žalobcu a C. N., nar. XX.XX.XXXX a D. O., nar. XX.XX.XXXX obžalobu na tom skutkovom základe, že žalovaný 2/ ako vodič osobného motorového vozidla X. U nevenoval plne riadeniu svojho vozidla, nesledoval situáciu v cestnej premávke, jazdil nepovolenou rýchlosťou v rozmedzí cca 214 až 262 km/h, navyše pod vplyvom minimálne 1,15 promile alkoholu v krvi, ktorým svojím protiprávnym konaním porušil ustanovenia § 4 odsek 1 písm. c), odsek 2 písm. c), § 16 odsek 2 Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov. V súčasnosti je proti žalovanému 2/ ako obžalovanému vedené pre prečin usmrtienia podľa § 149 odsek 1, odsek 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, odsek 4 Trestného zákona, prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona a prečin neposkytnutia pomoci podľa § 178 Trestného zákona. Žalovaný 2/ vo svojej výpovedi

zachytenej v obžalobe uviedol, že pri A. predbiehal v ľavom jazdnom pruhu vozidlo Q. Q., ktoré mu nedalo prednosť a vošlo do jeho ľavého jazdného pruhu. Po zrážke vystúpil z auta a pri Q. Q. videl ľudí, a preto prvú pomoc neposkytol.

13. Z úmrtného listu zo dňa XX. októbra XXXX súd zistil, že W. V. V. zomrel dňa XX.XX.XXXX. Z lekárskejších správ vyplývalo, že žalobkyňa podstupuje psychoterapie.

14. Žalobkyňa na pojednávaní konanom dňa 27.09.2019 uvádzala, že v daný deň sa jej otočil život na ruby. Videla, ako jej druh zomiera. Následne ten pocit nezvratnosti znášala zle. S druhom sa zoznámila v Rakúsku. Zistili, že sa asi hľadali celý život. Aj ľudia, ktorých poznali, povedali, že takýto pár je nevidaný. Mali krásny život. Žalobkyňa po sezóne odchádzala na Slovensko. Mala syna v striedavej starostlivosti. Chodili spolu na dovolenky a na výlety. Za celý čas 5,5 roku ani raz na seba nezvýšili hlas a ani raz sa nehádali. Jeho smrťou prišla aj spoločnosť o človeka, ktorý robil vo voľnom čase záchranára. Slúžil ako regionálny politik deťom. 25 rokov zastupoval záujmy ľudí. Bol to človek, ktorého mali všetci radi. Robil šéfa na lanovkách. Žalobkyňa si myslela, že sa jej skončil život, keď jej oznámili, že neprežil. Myslela si, že neprežije ani týždeň. Hoci jej bola odporúčaná psychická liečba, túto odmietla, lebo by musela dochádzať autom. Dva roky sa pokúšala to zvládnuť, ale každý krik, zvuk motora a to, že kolegovia chodili jeho autom, jej všetko pripomínalo. Žalobkyňa sa vrátila na Slovensko a tu začala chodiť k psychologičke. Žalobkyňa si pamätá celý priebeh nehody. Žalobkyňa predtým mala rada život. Bola spoločenská. Skúšala nájsť niekoho iného, no jej druh bol taký dokonalý, že každého koho by aj našla, bude len podliezať tomu aký bol pán V..

15. Sudca na pojednávaní vzhľadom na rozrušenie žalobkyne uviedol, že umožní žalobkyni vyjadriť sa písomne. Žalobkyňa sa vyjadrila listom na č. I. 67. Zopakovala podstatné skutočnosti, ktoré uviedla aj na predchádzajúcom pojednávaní. Uviedla, že dňa 22.01.2011 ju druh požiadala o ruku. Tento jej dodával istotu, pocit, že je najdôležitejší človek na zemi. Dodával jej chýbajúce sebavedomie. Jej syn so ho veľmi obľúbil. Žalobkyňa spontánne obdarovával. Poukázala na škodcu, ktorý je na slobode, mal to šťastie a oženil sa. Poukázala na jeho správanie po nehode a v trestnom konaní.

16. Svedok L. U., nar. XX.XX.XXXX, brat žalobkyne, na pojednávaní dňa 29.01.2020 vypovedal, že v noci, keď sa stala dopravná nehoda, žalobkyňa volala mame a svedok sa so svojou partnerkou na miesto nehody dostavil cca 30 minút po nehode a poskytoval jej pomoc tak, že volal na ambasádu, následne zabezpečoval pohreb. Pokiaľ ide o predmetnú vec, svedok to zhrnul tak, že ak by porovnal život žalobkyne pred dopravnou nehodou a po, s poukazom na to, že nebohý partner žalobkyne bol jej zachytný bod, bol jej oporou, čiže aktívny pozitívny život žalobkyne v jeho prítomnosti bol 100% po jeho úmrtí 0%. Žalobkyňa bola v depresiách, rapídne sa jej znížila životná úroveň, keď musela opustiť spoločný byt a presťahovala sa do obecného bytu. V súčasnosti žalobkyňa stále spomína, upadáva do depresií najmä v súvislosti s trestným konaním. V poslednom čase zaregistroval, že žalobkyňa má priateľa, s ktorým ale nežijú stretávajú sa cca 1x do týždňa. Žalovaný 2/ sa žalobkyni žiadnym spôsobom neospravedlnil, neľutuje to, ľutuje skôr, že bol rok v base, skôr to, že niekoho zabil, považuje za nepríjemnú situáciu.

17. Z rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. XTo/XX/XXXX-XXXX zo dňa 10. decembra 2024, právoplatným dňa 10.12.2024 súd zistil, že žalovaný 2/ bol uznaný vinným zo skutku uvedenom v obžalobe a bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 rok. V odôvodnení súd uviedol, že vina obžalovaného bola jednoznačne preukázaná. Poukázala na znalecký posudok Y.. Y. B. a Y.. U. R., ktorý konštatoval, že technickou príčinou dopravnej nehody bola neprimeraná rýchlosť jazdy R., v dôsledku ktorej R. z bezkolíznej nehodovej situácie vytvoril situáciu kolíziu a následne nehodovú, v dôsledku ktorej prišlo k samotnej dopravnej nehode. Spôsob a technika jazdy V. bola správa bez príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody, rovnako je táto podporená aj znaleckým posudkom Y.. M. I. a ďalšími. Okrem toho žalovaný viedol vozidlo, keď sa v jeho krvi nachádzalo 0,54 promile alkoholu v krvi.

18. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

19. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej len „Občiansky zákonník“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

20. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a by mu bolo dané primerané zadostučinenie.

21. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

22. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

23. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

24. Podľa § 104 Občianskeho zákonníka, pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

25. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla („zákon o PZP“) poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

26. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

27. Podľa § 4 ods. 4 zákona o PZP poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

28. Podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

29. Podľa § 24 ods. 2 písm. b) zákona o PZP Kancelária poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti.

30. Súd sa v predmetnej veci najskôr zaoberal skúmaním vecnej legitímácie v konaní. Súd poukazuje na judikatúru, v zmysle ktorej je „preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (na strane žalobcu) alebo pasívnej (na strane žalovaného), je imanentnou súčasťou súdneho konania“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009). Súd je povinný vždy zistiť, či subjekty, ktoré vystupujú v konaní ako strany konania, sú skutočne účastníkmi hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého žalobca odvodzuje svoje subjektívne práva.

31. Pod vecnou legitímáciou sa rozumie „stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jedna sporová strana civilného procesu (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (aktívna vecná legitímácia), a sporová strana na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (pasívna vecná legitímácia)“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 5. 2018, sp. zn. 1 Cdo 86/2017). Preto súd skúmal, či žalobkyňa je skutočne podľa hmotného práva ten subjekt, ktorému svedčí konkrétne oprávnenie, a súčasne, či tomuto oprávneniu koreluje hmotnoprávna povinnosť žalovaných plynúca z hmotného práva.

32. Tu súd konštatuje, že medzi žalobkyňou a zomrelým p. V. nebol biologický príbuzenský vzťah a ani vzťah založený na právnom zväzku, no medzi nimi z vykonaného dokazovania vyplýval faktický „rodinný“ vzťah. Išlo o snúbencov v stabilnom a harmonickom partnerskom vzťahu, keď k úmrtiu pána V. došlo len

niekoľko dní pred plánovanou svadbou. Takýto partnerský zväzok trvajúci 5,5 roka preto podľa názoru súdu treba považovať za zväzok obdobný formálnemu manželskému zväzku, a preto súd má vzhľadom na intenzitu vzťahu žalobkyne k zosnulému za to, že žalobkyňa je aktívne legitimovaná na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pokiaľ tvrdí, že stratou blízkeho utrpela zásah do jej osobnostných práv (stav vecnej legitimácie vypovedá o tom, či žalobca môže byť subjektom, ktorým toto právo patrí; nevypovedá však o tom, či bude v spore úspešný - pozri v tejto súvislosti uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 11. 2021, sp. zn. 2 Cdo 71/2020).

33. Súd sa zaoberal otázkou pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 1/. Žalovaný 1/ najskôr namietal, že za náhradu nemajetkovej ujmy žalobcom nezodpovedá. Neskôr na pojednávaní konanom dňa 14.07.2025 od tejto a ďalších námietok ustúpil, no vzhľadom na to, že súd skúma otázku legitimácie aj bez toho, aby túto strany namietali, súd uvádza, že túto preskúmal, pričom aplikoval na uvedenú otázku vyššie uvedené ustanovenia zákona o PZP.

34. Súd mal za to, že žalovanému 1/ patrí pasívna vecná legitimácia. Žalovaný 1/ síce upozorňoval na viaceré rozhodnutia súdov, avšak súd uvádza, že tieto rozhodnutia boli prekonané neskoršou rozhodovacou činnosťou. Najvyšší súd SR publikoval v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR rozhodnutie R 61/2018, podľa ktorého „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. Tejto rozhodovacej línie sa pridržiaval Najvyšší súd SR aj vo svojej ďalšej rozhodovacej činnosti, keď publikoval v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR ďalšie rozhodnutie R 3/2022, podľa ktorého „právo na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) vzniknutej usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode motorovým vozidlo je nárokom hradeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla“.

35. Súd dodáva, že početná judikatúra Ústavného súdu SR je s uvedenými závermi plne v zhode (uznesenie zo dňa 11. 10. 2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016, publikované v Zbierke nálezov a uznesení pod č. 50/2016; nález zo dňa 5. 12. 2018, sp. zn. II. ÚS 695/2017, publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení pod č. 52/2018; uznesenie zo dňa 05.11.2019, sp. zn. III. ÚS 83/2019, publikované v Zbierke nálezov a uznesení pod č. 54/2019; uznesenie zo dňa 20. 8. 2019, sp. zn. I. ÚS 310/2019). Napokon možno odkázať aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 24. 10. 2013, Haasová, C-22/12.

36. Z uvedenej judikatúry je jednoznačné, že pasívna vecná legitimácia žalovaného 1/ je daná. Pasívna vecná legitimácia je podľa súdu daná aj čo sa týka žalovaného 2/. Dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný 2/ predstavuje vinníka dopravnej nehody, čo bolo skonštatované aj právoplatným rozsudkom v trestnom konaní, ktorým je súd viazaný podľa § 193 CSP. Od pôvodcu zásahu do osobnostných práv je oprávnená žalobkyňa požadovať náhradu nemajetkovej ujmy. Judikatúra je ustálená na závere, že súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život, spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami. Konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konanie naplňajúce znaky neoprávneného zásahu do osobnostných práv pozostalých členov rodiny (pozri rozsudky Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 10. 2010, sp. zn. 1 Cdo 77/2009; zo dňa 17. 2. 2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009; zo dňa 26. 9. 2013, sp. zn. 3 Cdo 228/2012).

37. Keď mal súd ustálenú pasívnu a aktívnu vecnú legitimáciu strán sporu, zaoberal sa ďalej posúdením samotného základu uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú zásahom do osobnostných práv žalobkyne.

38. Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch možno podľa citovaného § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznať najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť alebo jeho vážnosť v spoločnosti, a to za podmienky, že by sa nezдалo postačujúce morálne zadosťučinenie. Citovaný § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka však používa demonštratívny výpočet, použitím slova „najmä“. Preto môže súd priznať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy aj v iných prípadoch. Predpokladom priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy existencia závažnej ujmy, a to na podklade posúdenia individuálnych okolností prípadu. Najvyšší súd SR bližšie rozvádza, čo sa rozumie závažnou ujmu.

Konštatuje, že „za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Prítom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Z toho vyplýva, že predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je, že došlo k neoprávnenému zásahu, a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na chránených osobnostných právach“ (uznesenie zo dňa 17. 1. 2019, sp. zn. 3 Cdo 224/2018).

39. Náhlou stratou osoby je daný zásah do práva na súkromie a rodinného život blízkych osôb. Ako to konštatuje aj judikatúra, v prípade smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 17. 2. 2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009). Takáto strata okamžite narúša existujúce emocionálne, sociálne a rodinné väzby. Blízke osoby prichádzajú o možnosť realizácie a ďalšieho rozvoja rodinného života. Blízkyim osobám sa značne narúša aj kvalita prežívaného života; nastupuje smútok, pocit prázdnoty, podstatne sa mení zabehnutý spôsob života, časté sú značné psychické ťažkosti vyžadujúce odbornú pomoc. Tým dochádza aj k zásahu do súkromného života blízkych osôb. Náhla strata najbližšieho člena rodiny je stratou nepochybne najviac citeľnou, dotýkajúcou sa každého najhlbšie. Ide o zásah, ktorý blízki zo svojich životov nevymažú a zostane v nich prítomný už navždy. Preto je objektívna strata blízkeho stratou nenahraditeľnou.

40. Súd v predmetnej veci preskúmal vzťah žalobkyne s p. V.. Žalobkyňa v tomto smere vypovedala, že v partnerskom vzťahu s p. V. bola 5,5 roka, pričom za uvedený čas ani raz na seba nezvyšili hlas a ani raz sa nehádali. Nebolo sporné, že žili v spoločnej domácnosti v meste O.-N. v Rakúsku , a to od 08.06.2011, pričom na deň 23.10.2015, t.j. 5 dní po dopravnej nehode, pri ktorej W. V. zomrel, mali naplánovanú svadbu. Do tragickej dopravnej nehody, mali krásny život, trávili spolu čas, chodili na výlety a na dovolenky rozumeli, pričom dobrý vzťah bol aj medzi p. V. a dieťaťom žalobkyne z predchádzajúceho manželstva. Podľa slov žalobkyne, bol zosnulý jej oporný bod, keď to bol práve on, ktorý žalobkyňu podporoval, dodával jej istotu, pocit, že je najdôležitejší človek na zemi. Dodával jej chýbajúce sebedovomie. Spolu plánovali ďalší život a svadbu. Z výpovede žalobkyne, jej brata a z vykonaných dôkazov preto súd dospel k záveru, že vzťah žalobkyne a p. V. bol skutočne harmonický, intenzívny, umocnený blížiacou sa svadbou a plánovanou spoločnou budúcnosťou. Žalobkyňa sama uvádzala, že práve p. V. bol tá polovička, ktorú hľadala a aj jej priatelia hovorili, že taký vzťah sa len tak nevidí.

41. Toto všetko bolo náhle a nezvratne narušené dopravnou nehodou, ktorú zavinil žalovaný 2/, v dôsledku ktorého žalobkyňa okrem šoku utrpela aj hlbokú citovú ujmu v podobe straty pre ňu veľmi blízkej osoby, s ktorou plánovala stráviť zvyšok svojho života. Z výpovede žalobkyne vyplývalo, že smrťou jej partnera sa jej obrátil život naruby, žalobkyňa intenzívne pociťovala smútok, bola v šoku, mala depresie. Vyhľadala a aj v súčasnosti vyhľadáva odbornú psychologickú pomoc. Dopravná nehoda zanechala u žalobkyne negatívnu pamäťovú stopu, keďže aj ona sama bola účastníčkou predmetnej nehody. Žalobkyňa sa v dôsledku nehody vyhýba cestovaniu autom, šoférovaniu vozidla, keď psychicky opätovne prežívala udalosti dopravnej nehody pri akomkoľvek vonkajšom podnete, napr. aj vtedy, keď vidí pošmyknutie ľudí na ulici, počuje zvuk sirény.

42. Súd mal z vyššie uvedeného za preukázané, že k zásahu do práva na súkromie a rodinného života žalobkyne konaním žalovaného 2/ došlo, pričom žalobkyňa utrpela citovú ujmu v podobe straty blízkej osoby, keď táto strata narušila existujúce väzby žalobkyne so zosnulým. Takýto zásah bol podľa názoru súdu spôsobilý objektívne privodiť ujmu žalobkyne na jej osobnostných právach, keď súkromie a rodinný život žalobkyne bol v danom období založený práve na jej intenzívnom vzťahu s p. V., s ktorým žalobkyňa žila ako druh a družka v spoločnej domácnosti.

43. Súd tiež dospel k záveru, že predmetný zásah do práv žalobkyne je v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou zavinenu žalovaným 2. Súd nezistil, že by došlo k prerušeniu príčinnej súvislosti a že by vyššie uvedené následky nemali svoj priamy pôvod v predmetnej dopravnej nehode. Práve dopravná nehoda preto bola priamou príčinou toho, že bolo zasiahnuté konaním žalovaného 2/ do osobnostných práva žalobkyne. Zároveň súd konštatuje, že takýto neoprávnený zásah do práv žalobkyne na súkromie a rodinný život znie je možné kompenzovať žiadnou inou forma morálneho zadošťučinenia, keďže tieto

nepostačujú na to, aby bola nemajetková ujma žalobkyne primerane vyvážená a zmiernená. Preto je u žalobkyne daný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

44. Ako už súd uviedol pri posúdení pasívnej vecnej legitímácie, nie je pochýb o tom, že pôvodcom zásahu do osobnostných práv žalobkyne je priamo žalovaný 2/, ktorý je vinníkom dopravnej nehody, čo bolo skonštatované aj právoplatným rozsudkom v trestnom konaní. Pokiaľ žalovaný 2/ namietal, že je nevyhnutné posúdiť aj prípadne spoluzavinenie p. V., súd konštatuje, že takéto spoluzavinenie z vykonaných dôkazov nevyplývalo. Súd sa oboznámil s pripojeným trestným spisom, pričom, ako bolo skonštatované aj v rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. XTo/XX/XXXX-XXXX zo dňa 10. decembra 2024, zo znaleckého dokazovania vykonaného v trestnom nevyplývalo, že by bola technika jazdy p. V. nesprávna, resp. že by jeho konanie bolo akokoľvek v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, na rozdiel od okolností na strane žalovaného 2/, keď jeho technika jazdy bola technickou príčinou dopravnej nehody a jeho konanie bolo príčinou vzniku dopravnej nehody. Z uvedeného súd mal za nepochybné, že je daná zodpovednosť žalovaného 2/. Okrem toho, trestným rozsudkom sa ustálila vina za smrť nebohého práve žalovaným 2/. Podľa konštantnej judikatúry je súd viazaný vinou v zmysle jej právnej a skutkovej zložky, ako aj formou zavinenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 26. 1. 2017, sp. zn. 3 Cdo 233/2016, prípadne R 22/1979). Táto viazanosť súdu je tak daná na právnu aj skutkovú kvalifikáciu výroku o vine, o skutku, i na formu zavinenia.

45. Čo sa týka žalovaného 1/, súd konštatuje, že zodpovednosť žalovaného 1/ je odvodená od konania žalovaného 2/. Žalovaný 1/ zodpovedá podľa § 24 ods. 2 písm. b) zákona o PZP, nakoľko bolo nesporné, že motorové vozidlo, ktorým žalovaný 2/ zaviniel dopravnú nehodu, nemalo v čase vzniku dopravnej nehody uzatvorené PZP, a v takom prípade zodpovedá žalovaný 2/. Vychádzajúc z § 15 zákona o PZP, poškodený sa môže domáhať svojho nároku priamo voči poisťovni, pričom ako už súd uviedol, pasívna legitímácia žalovaného 1/ je daná, nakoľko škodou pre účely zákona o PZP je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práva žalobkyne, ako pozostalej obete dopravnej nehody. Ide teda o nárok zo zodpovednosti za škodu, keď ustanovenie § 15 zákona o PZP má predovšetkým procesnú povahu v tom zmysle, aby došlo prípadne najskôr k náhrade škody priamo poškodenému a nie poistenému škodcovi, ktorý by toto plnenie použil na úhradu poškodenému. Preto zákon o PZP umožňuje, aby si poškodený nárok uplatnil priamo voči poisťovateľovi (resp. Slovenskej kancelárii poisťovateľov, keď vozidlo nebolo poistené, čo nebolo v konaní sporné), napriek tomu, že s ním nie je v žiadnom poisťovnom vzťahu a poisťovateľ zároveň nie je pôvodcom zásahu. Z uvedeného, keď žalovaný 1/ je pasívne legitimovaný v konaní, nie je potrebné sa bližšie zaoberať námietkou žalovaného o nedostatku príčinnej súvislosti, keď táto je daná vo vzťahu k žalovanému 2/ a zodpovednosť žalovaného 1/ od toho odvodená z iných dôvodov v zmysle zákona o PZP.

46. Súd ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku premlčania žalovaného 1/, hoci žalovaný na tejto na pojednávaní dňa 14.07.2025 netrval. Na doplnenie ale súd k tejto námietke poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/102/2017 (R 35/2020), ktorý konštatoval, že „ustanovenie § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. (ktoré má charakter lex specialis) je potrebné vykladať tak, že na premlčanie nároku na náhradu škody, a ako vyplýva z vyššie uvedeného odôvodnenia (bod 14 odôvodnenia) i na premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy platí rovnaká právna úprava vo vzťahu k osobe, ktorá škodu spôsobila (škodcovi) i vo vzťahu k poisťovateľovi (poisťovni) tejto osoby a to v tom smere, že vo vzťahu k obidvom subjektom sa aplikuje právna úprava premlčania vyplývajúca z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka (ktorá má charakter lex generalis), podľa ktorej sa toto právo premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, pretože právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je právom majetkovej povahy“ Na uvedené rozhodnutie nadviazal najvyšší súd rozhodnutím z 31. marca 2022 sp. zn. 7Cdo/252/2021 (R 3/2022), v odôvodnení ktorého (ešte nad rámec) poznamenal, že ide o premlčanie priameho nároku poškodeného voči poisťovni (§ 15 ods. 2 zákona č. 381/2000 Z. z.), ktoré sa však nedotýka povinnosti poisťovne poskytnúť poistné plnenie za poisteného (v mene poisteného) poškodenému (§ 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2000 Z. z.), a to na základe rozsudku vydanému iba voči poistenému. Zároveň poukázal na to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú zásahom do súkromného a rodinného života zavinením dopravnej nehody (§ 13 ods. 2 OZ) je nárokom hradeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z., a preto v takýchto prípadoch je potrebné prihliadať na § 104 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti. Vychádzajúc z týchto rozhodnutí a vyššie uvedených ustanovení §101 OZ a § 104 OZ, súd konštatuje, že pokiaľ došlo k poistnej udalosti dňa 18.10.2015 a žaloba bola doručená dňa 17.10.2018, nárok žalobkyne nie je premlčaný voči žalovaným, t. j. ani voči

žalovanému, keď premlčacia doba navyše voči žalovanému 1/ začala plynúť za rok po poistnej udalosti, t. j. odo dňa 19.10.2016 a uplynula by 19.10.2019.

47. Keď mal súd preukázaný nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako aj zodpovednosť žalovaných, súd sa zaoberal ustálením samotnej výšky. Žalobkyňa si uplatňovala nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 300.000,- eur. Súd najskôr konštatuje, že výška náhrady za utrpenú ujmu sekundárne zasiahnutých obetí protiprávnym zásahom alebo udalosťou nie je zákonom nijak limitovaná. V danej veci je preto daný priestor na voľnú úvahu súdu, ktorá však nesmie byť bezbrehá a výška priznanej nemajetkovej ujmy neprimeraná závažnosti vzniknutej ujmy a okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo. Najvyšší súd SR v rozsudku zo dňa 22. 6. 2016, sp. zn. 3 Cdo 18/2016, pripomenul, že stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je síce vecou voľnej úvahy súdu, jeho úvaha musí byť ale náležite odôvodnená a vždy musí mať základ v takých konkrétnych skutkových zisteniach súdu, ktoré zohľadňujú individuálne okolnosti prejednávaneho prípadu a so zreteľom na ne sú relevantné pre posúdenie primeranosti náhrady podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

48. Súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliada podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka na dve skutočnosti: i. závažnosť vzniknutej ujmy, a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo; tieto okolnosti „môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila“ (R 29/2001). Súdna prax však doplnila tieto skutočnosti o ďalšie (demonštratívne uvedené) kritériá, ktoré je v týchto typoch sporov potrebné zohľadniť na strane poškodených blízkych osôb a pôvodcu zásahu. Súd by však mal brať do úvahy len také kritériá, ktoré priamo súvisia s ujmou sekundárne zasiahnutých osôb a tým tiež so samotným negatívnym prežívaním straty blízkeho človeka vo vnútornej sfére, keďže bolestné a emocionálne prežívanie je vonkajším prejavom utrpenej ujmy na osobnostnom práve a je v zásade jediným navonok poznateľným indikátorom hĺbky a intenzity kompenzovanej ujmy. Zohľadniteľné by preto mali byť len také črty a okolnosti spôsobenia nemajetkovej ujmy, ktoré tieto pocity a prežívanie priamo ovplyvňujú, či už tým, že bolestivé prežívanie zmierňujú alebo naopak, ešte viac prehlbujú. Nakoľko zásah do osobnostných práv prejavujúci sa v strate blízkeho človeka sa prejavuje najmä vo vnútornej duševnej sfére zasiahnutej osoby, čím toto vnútorné prežívanie nie je objektívne zachytiteľné a tým aj merateľné, je potrebné stanoviť objektivizujúce kritériá umožňujúce adaptovať spôsob ohodnotenia imateriálnej ujmy tak, aby bola zabezpečená predvídateľnosť vo vzťahu k výške satisfakcie pre toho ktorého poškodeného v konkrétnom prípade. Je preto dôvodné prihliadať aj na prisúdené sumy náhrad inými súdmi v obdobných prípadoch a svoje rozhodnutie práve na základe takýchto objektivizujúcich kritérií prispôbiť výšku náhrady nemajetkovej ujmy konkrétnym okolnostiam daného prípadu. (porovnaj tiež Novotná M. Zoričáková V. Náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých blízkych osôb: C. H. Beck, 2024, s. 250.).

49. Súd preto porovnal a prihliadal napr. na tieto rozhodnutia:

- rozsudok tunajšieho súdu zo dňa 10. 5. 2024, sp. zn. B1-8C/107/2014: pri dopravnej nehode priznané pozostalému manželovi 14.000 eur a pozostalému dieťaťu plnoletému a nežijúcemu s rodičmi 11.000 eur,
- rozsudok tunajšieho súdu zo dňa 27.01.2025, sp. zn. B2-50C/2/2017 pri dopravnej nehode priznané pozostalému manželovi 13.000 eur a pozostalým deťom 8.000 eur,
- rozsudok Okresného súdu Košice z 18. mája 2023, sp. zn. 7C/122/2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 9Co/27/2024 zo dňa 05. 03. 2025, pri dopravnej nehode priznané pozostalej manželke v harmonickom manželstve náhrada vo výške 20.000,- eur.
- rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 19. 12. 2019, sp. zn. 15C/19/2019: pri dopravnej nehode priznané pozostalým plnoletým deťom nežijúcim s rodičmi 10.000 eur a 12.000 eur,
- rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 7C/256/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/264/2013: pri dopravnej nehode priznané pozostalej manželke 20.000 eur,
- rozsudok Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 6C/18/2022: pri dopravnej nehode priznané pozostalým plnoletým deťom, ekonomicky činným, žijúcim dovedy s pozostalou matkou, po 11.250 eur,
- rozsudok Okresného súdu Lučenec, sp. zn. 13C/35/2021: pri dopravnej nehode priznal plnoletej dcére, nežijúcej s nebohým otcom, 9.000 eur a manželke nebohého 14.000 eur;
- rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. 3. 2016, sp. zn. 21Co/60/2015: priznaná náhrada nemajetkovej ujmy pozostalému manželovi 15.000 eur,

- rozsudok Okresného súdu Trnava, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 27. 11. 2016, sp. zn. 23Co/337/2016 (Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 27. 2. 2018, sp. zn. 6 Cdo 206/2017, dovolanie odmietol): priznaná náhrada pozostalému manželovi 10.000 eur a pozostalým deťom po 7.500 eur,
- rozsudok Okresného súdu Trnava, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 7. 8. 2017, sp. zn. 23Co/156/2016 (Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 30. 9. 2019, sp. zn. 2 Cdo 234/2018, dovolanie odmietol): priznaná náhrada pozostalému manželovi 10.000 eur,
- rozsudok Okresného súdu Prešov, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 29. 4. 2019, sp. zn. 7Co/178/2018 (Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 16. 12. 2019, sp. zn. 8 Cdo 268/2019, dovolanie odmietol): priznaná náhrada za pozostalým deťom 8.000 eur,
- rozsudok Okresného súdu Nové Zámky, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 27. 11. 2019, sp. zn. 25Co/72/2019: priznané pozostalému manželovi 20.000 eur a deťom po 5.000 eur,
- rozsudok Okresného súdu Topoľčany, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 26. 4. 2017, sp. zn. 25Co/301/2016: priznané pozostalému manželovi 16.000 eur a deťom po 8.000 eur.

50. Z uvedených rozhodnutí je preto súdnou praxou priznávaná suma pozostalému manželovi vo výške od 10.000,- eur do 20.000,- eur. Pre korektnosť je nevyhnutné podotknúť, že náhrady nemajetkovej ujmy nie sú priznávané v striktné daných rámcoch; z publikovaných a spracovaných rozhodnutí plynie, že pozostalým manželom priznané náhrady sa pohybujú vo výškach od 4 až do 100 tisíc eur (náhrada vo výške 100.000 eur bola priznaná výnimočne) a pozostalým maloletým deťom sa priznané náhrady pohybujú od 5 až do 100 tisíc eur [Šorl, R.: Náhrada nemajetkovej ujmy (bolestné za smútok) pozostaleho príbuzného. Stav a východiská. 1. časť. Bulletin Slovenskej advokácie 9/2017, s. 14].

51. Súd však individualizujú výšku priznanej nemajetkovej ujmy, okrem vyššie uvedenej súdnej praxe vychádzal z objektivizujúcich kritérií, medzi ktoré zaradil predovšetkým intenzitu a kvalitu vzťahu žalobkyne s usmrteným. Tu súd už konštatoval, že medzi žalobkyňou a zosnulým išlo o vzťah partnerský, vzťah snúbencov, ktorý plánovali svadbu a ktorá sa mala uskutočniť len 5 dní po dopravnej nehode. Zároveň bolo preukázané, že išlo o vzťah Intenzívny a harmonický, ktorá skutočnosť, ako aj blízkosť plánovanej svadby je preto okolnosťou, ktorá výrazne zasiahla do viac bolestného a emocionálnejšieho prežívania straty partnera žalobkyňou. Preto ako ďalšie kritérium súd posudzoval mieru psychickej bolesti žalobkyne, ktorá sa navonok prejavila u žalobkyne hlbokým smútkom, depresiou a nemožnosťou žalobkyne sa vyrovnáť so vzniknutou situáciou, a to ani po uplynutí dlhšieho časového obdobia, o čom svedčila aj emotívna výpoveď žalobkyne na pojednávaní. K ďalším kritériám patrí obmedzenie bežných aktivít v pracovnom i mimopracovnom živote, kde súd konštatuje, že aj tu nastala u žalobkyne zmena, pričom žalobkyňa sama bola zasiahnutá na zdraví v dôsledku dopravnej nehody. Okrem toho žalobkyňa stratila stabilitu bývania a príjmu partnera a ako vyplývalo zo svedeckej výpovede jej brata, znížila sa jej životná úroveň, vrátila sa na Slovensko, vyhľadala psychologickú pomoc. S tým ale súvisí aj konštatovanie, že nebolo preukázané, že by materiálne žalobkyňa bola existenčne závislá na zosnulom partnerovi, hoci mali rozdielnu výšku príjmu. Závislosť od partnera podľa názoru súdu nebola primárne materiálna, ale iného druhu, najmä v tom, že tento bol pre žalobkyňu oporným bodom, žalobkyňa sa mohla na neho spoľahnúť, poskytoval žalobkyňi stabilitu a žalobkyňu podporoval. Stratou partnera žalobkyňa nemala s kým zdieľať svoje pocity, názory, myšlienky, a tiež s každodennou pomocou o bežné životné aktivity. V tomto však do určitej miery vstupuje podpora žalobkyne od zostávajúcej rodiny. Súd prihliadol aj na vek žalobkyne (v čase dopravnej nehody 40 rokov) a zosnulého partnera žalobkyne (v čase dopravnej nehody 52 rokov), pričom aj keď by spolu mohli prežiť veľa rokov, na druhej strane vek žalobkyne umožňuje čiastočné psychické zotavenie plynutím času a prípadné nadviazanie kontaktu žalobkyne s iným mužom, čo aj čiastočne naznačila výpoveď brata žalobkyne o tom, že žalobkyňa má priateľa, s ktorým sa stretáva raz za týždeň. Napokon aj v súčasnosti je žalobkyňa opätovne vydatá za iného muža. Okrem toho súd prihliadol na to, že spolužitie žalobkyne a zosnulého partnera trvalo 5,5 roka, ktorá skutočnosť sa vzhľadom na vyššie uvedené rozhodnutia súdov nejaví ako dlhá doba, no ako už súd uviedol, práve táto skutočnosť a blízkosť svadby, možná harmonická budúcnosť so zosnulým sa prejavila v o to závažnejšom zásahu do osobnostných práv žalobkyne a citovej ujmy, ktorú prežívala stratou partnera. Súd poukazuje aj na to, že žalobkyňa bola priamou účastníčkou dopravnej nehody, bola pri svojom partnerovi v čase jeho smrti a tohto bola priamym svedkom, pričom do poslednej chvíle dúfala, že tento bude v poriadku.

52. Zároveň súd nemohol opomenúť ani skutočnosti na strane žalovaného 2/, keď v trestnom konaní nebola zistená poľahčujúca okolnosť, keď v trestnom rozsudku súd konštatoval, že žalovaný 2/

viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, arogantnou jazdou a nerešpektovaním pravidiel cestnej premávky, s extrémne prekročenou rýchlosťou, pričom z uvedeného nevyplývalo, že by sa žalovaný 2/ žalobkyne ospravedlnil. Skutočnosť, že žalovaný 2/ až vo vyjadrení k žalobe formálne vyjadril ľútosť, nemá vo vzťahu k posúdeniu výšky nemajetkovej ujmy relevantný vplyv. Okrem tohto stručného vyjadrenia sa žalovaný 2/ konania inak nezúčastnil. Predvolanie na pojednávanie si neprevzal a nariadeného termínu pojednávania sa bez ospravedlnenia nezúčastnil. Súd preto nepozná konkrétne okolnosti u žalovaného 2/, teda to, aký dopad do jeho života priniesla tragická udalosť smrti blízkeho žalobkyne. Súd tak nemohol posúdiť ani to, či má relevanciu prihliadanie na majetkovú a sociálnu situáciu žalovaného 2/, ergo či by sa v jeho živote mohla konkrétna výška javiť ako ekonomicky likvidačná.

53. Posúdiac všetky uvedené okolnosti, za spravodlivú a primeranú súd považoval náhradu nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu vo výške 20.000 eur, ktorú súd žalobkyňi priznal. Vo zvyšku uplatneného nároku súd žalobu zamietol (výrok II). Žalobkyňa nežiadala priznať úroky z omeškania. Súd nezistil dôvody, pre ktoré by mal určiť dlhšiu ako zákonnú lehotu na plnenie.

54. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“),) Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

55. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

56. Súd k náhrade trov konania v predmetnej veci, vzhľadom na predmet konania, ktorým bola náhrada nemajetkovej ujmy uvádza, že výška priznanej sumy v konečnom dôsledku závisela od úvahy súdu. Aj keď výška priznanej sumy závisela od úvahy súdu, pri náhrade trov konania treba uplatniť zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP), a to s ohľadom na posúdenie toho, či žalobca bol alebo nebol úspešný v základe uplatneného nároku. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 13. 12. 2017, sp. zn. 10Co/191/2017, v ktorom bolo konštatované, že v týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pre ktorého ho nemožno ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca.

57. Nie je pochýb o tom, že žalobkyňa bola v predmetnej veci úspešná čo do základu uplatneného nároku. Žalobkyňi ale nebola priznaná nemajetková ujma v takom rozsahu, v akom náhradu nemajetkovej ujmy svojim návrhom požadovala (300.000,- eur). Aj keď bola žalobkyňa úspešná v základe uplatneného nároku, odvíjať úspech žalobkyne s ohľadom na základ uplatneného nároku má svoje limity, na ktoré poukázal aj Ústavný súd SR v náleze sp. zn. IV. ÚS 652/2018 zo dňa 13.02.2020, ktorý konštatoval, že „aplikácia pravidiel, ktorého sa domáhajú sťažovatelia v situáciách, keď rozhodnutie závisí od úvahy súdu, musí mať svoje vnútorné limity, pretože ináč by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením“.

58. V tomto, ako už bolo uvedené, výška náhrady nemajetkovej ujmy pre pozostalého manžela, resp. partnera sa pohybovala podľa vyššie uvedených rozhodnutí od 10.000 eur do 20.000,- eur, pričom aj v článku publikovanom v Bulletin Slovenskej advokácie 9/2017, autor článku uvádza sumu od 4000,- eur do 100.000,-eur. Žalobkyňou uplatnená suma vo výške až 300.000,- eur bola preto podľa názoru súdu, aj vzhľadom na judikatúru súdov v čase podania žaloby žalobkyňou neprimeraná a zjavne nadsadená a veľkej časti predstavovala bezúspešné uplatňovanie práva. Za tohto stavu je preto namieste uvažovať nad úspechom žalovaných v predmetnej veci. Tu súd konštatuje, že žalovaný 2/ bol až na jedno vyjadrenie v konaní pasívny, pričom z obsahu spisu nevyplývalo, že by mu vznikli trovy konania. Zároveň súd podľa § 257 CSP v otázke trov konania vzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré podľa názoru súdu nie je možné priznať náhradu trov konania žalovaným. Súd prihliadol na postoj žalovaných v predmetnom konaní, najmä pasivitu žalovaného 2/ a podľa názoru súdu len formálne

prejavenú ľútosť nad tým, čo stalo. Ďalej súd dôvody hodné osobitného zreteľa vzhliadol v povahe a okolnostiach predmetného konania, kedy si žalobkyňa uplatňovala náhradu ujmy na osobnostných právach v dôsledku straty blízkej osobe, kde je pochopiteľné, že pre žalobkyňu má cena života jej blízkej osoby nevyčísliteľnú hodnotu, zvlášť pokiaľ išlo o taký vzťah žalobkyne k zosnulému, ako v predmetnej veci. Preto pokiaľ aj žalobkyňa uvádzala neprimeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá sa vymykala aj z judikatúry súdov v danej veci, do istej miery podľa názoru súdu mohlo ísť o zúfalstvo a žiaľ žalobkyne a práve pocit žalobkyne o nevyčísliteľnej hodnote života jej blízkej osoby. Súd však pripomína na druhej strane, že žalobkyňa bola v konaní zastúpená advokátom. Súd preto žalovaným podľa § 257 CSP nepriznal náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Mestský súd Bratislava IV v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má uvedenú vadu, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.